

touhy po ženě (zde je poprvé v Desateru žena jmenována), majetku druhého, „od biologických mechanismů, které řídí jeho život“ (str. 173n). Beneš potom uvádí novozákonní implikace (i komplikace) pohlavního i jiného dychtění. NZ však ještě dotahuje: jde o nezávislost následovníků Ježíšových i o svobodu od všech poučujících entit (str. 176)

Skoro závěrem připomíná Beneš „Desateru podobné texty“ (str. 178nn), např. „deset stvořitelských výroků“ (Gn 1–2,4). Především tuto „desítku“ mohl autor uvést „tučněji“, poněvadž se tu naskytuje teologická souvislost, ba souvztažnost mezi stvořením a Desaterem. Zpráva o stvoření, jež je původně patrně protignostickou polemikou (srov. Beat Zuber: *Bibel und Gnosi oder ein Vorschlag, den Gaul vom Kopf her anzuzäumen*, *Communio viatorum* 2007/2, str. 254–265) je „dekalogem svého druhu“, i když pořadí témat je jiné a není úplné. Dekalog je *vysvoboditelskou zvěstí o stvoření*: člověk je (s)tvořen tehdy, když je vyveden z (egyptské) smrti a žije podle zákonů nového věku.

Benešova práce je pečlivá, promyšlená, dosti podrobná a ilustračně zdařile prokreslená. Předložené pojetí, jež není imperativní ani futurální (eschatologické), nýbrž *prezentní*, je originální a pro bádání o Desateru je nepochybným přínosem.

Milan Balabán

KOMPENDIUM SOCIÁLNÍ NAUKY CÍRKVE

Kompendium sociální nauky církve. Papežská rada pro spravedlnost a mír. Vydalo Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří 2007, 534 str.

Vydání této knihy představuje v českém prostředí mimořádný vydavatelský počín. Jde o rozsáhlé kompendium textů týkajících se sociální nauky katolické církve. V úvodní části se čtenář seznámí s motivy integrálního humanismu, jehož významnou část tvoří právě odpovědnost církve za sociální oblast života společnosti. Text publikace je dále rozdělen do tří rozsáhlých částí, vždy o několika kapitolách s četným podkapitolami. Kniha končí závěrečnou úvahou nazvanou *Úsilí o civilizaci lásky*. Od str. 373 je připojen Rejstřík citovaných míst, od str. 405 až do konce knihy Analytický předmětový rejstřík.

Jde o dílo, které nám dává nahlédnout do úsilí katolické církve aktivně promýšlet problematiku sociálních, politických, právních, etických vztahů. Záběr kompendia je úctyhodný.

Čtenář v něm najde na počátku každé kapitoly informace o ideových východiscích dokumentů, po nichž následují rozborů celospolečenské problematiky, která se soustřeďuje na témata, vzbuzující pozornost i v postmoderní české společnosti. Lze se tak poučit o bohoslovecké perspektivě, v jejímž světle římské katolictví formuluje své postoje k lidské osobě, lidským právům, ke společnému dobru, k zásadám subsidiarity, participace, solidarity. Podněty k promyšlení sou-

dobé krize manželství a rodiny najde čtenář v rozsáhlých pasážích druhé části dokumentu; stejně tak k problémům v oblasti lidské práce, její důstojnosti, k právům pracujících, solidaritě mezi nimi. Dokument se zaměřuje dále i na vztahy morálky a ekonomiky, na povahu ekonomických institucí a jejich fungování. Stranou nezůstane ani politická oblast. Zde se Dokument dotýká základů, na nichž má být budována obec, povahy politické autority, demokratického systému, státu a náboženské komunity. V popředí stojí důraz na službu občanské společnosti, ke které jsou zavázáni i křesťané. Zaujmovou nás úvahy o mezinárodním společenství a rozvoji mezinárodní spolupráce; středem pozornosti jsou dále otázky životního prostředí, mírových vztahů a příspěvku církve pro mírové vztahy. V třetí části kompendia se čtenář seznámí s pastoračním působením v sociální oblasti, a úlohou laiků a jejich duchovního vybavení pro účinnou službu v celé šíři společenské odpovědnosti.

Kompendium sociální nauky církve je více než příručka. Je průvodcem každému, kdo se chce poučit o rozsáhlé problematice mezilidských vztahů, o politické a sociální odpovědnosti osobní i instituční v dnešním světě. Uspoří nám cestu k řadě cenných informací pro naši práci odbornou i pro každodenní občanskou odpovědnost.

Jakub S. Trojan

SBORNÍK KTF TENTOKRÁT O BIBLISTICE

J. Brož – M. Mikulicová (vyd.). Sborník Katolické teologické fakulty. Svazek VIII. K 100. výročí narození Prof. ThDr. Jana Merella, Praha: Karolinum 2006, 191 s.

Sborník na počest významného českého biblisty v několika ohledech přesahuje rámec biblistiky. Hned první příspěvek „Prof. ThDr. Jan Merell“ **Miroslava Zedníčka** patří spíše do oboru církevních dějin a církevního práva: připomíná, jak výrazně zasáhl stát roku 1950 do života katolické fakulty jejím vynětím z UK a dalšími projevy perzekuce. Merellovo děkanské (1954–1974) i pedagogické působení v nesnadném období autor shrnuje do několika odstavců bez odkazů na literaturu (víc se asi ani nedá u žánru vzpomínky očekávat); i tak tu však nalezneme řadu informací cenných pro každého zájemce o dějiny KTF.

Také rozbor **Tomáše Petráčka** „Dominikánská biblická škola v Jeruzalémě a dvojí tvář církevní politiky Francouzské republiky v letech 1880–1922“ má bližší k církevním dějinám nežli k biblistice; tentokrát se však autor mohl opírat o větší množství pramenné i sekundární literatury, neboť si vybral o něco vzdálenější zem i epochu. Francouzský stát řešil své napjaté vztahy s církví pozoruhodným způsobem: na domácí půdě se snažil vliv církve omezit, ale současně podporoval její misijní působení v zahraničí; škoda, že z toho druhého si nevzali příklad českoslovenští komunisté!